

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Канцелярия товарлари ишлаб
чиқариш бўйича тузилган

БИЗНЕС-РЕЖА

Лойханинг умумий
қиймати

5 000 000 АҚШ \$

_____ – 2019 йил

МУНДАРИЖА

➤ Кириш	3
➤ Лойиха ташаббускори хакида кискача маълумот	4
➤ Лойиханинг амалга ошириш графиги	5
➤ Фаолиятнинг маркетинг тахлили	6
➤ SWOT (АЗИТ) тахлили	8
➤ Маркетинг стратегияси ва дастури	9
➤ Умуминвестицион харажатлар ва молиялаш манбаалари	10
➤ Маҳсулот ишлаб чиқариш режаси	11
➤ Хом ашё ва моддий ресурслар сарф – харажатлари.....	12
➤ Ишчи кучи сарф харажатлари	13
➤ Энергия ресурслари сарф харажатлари	14
➤ Амортизация ажратмалари	15
➤ Ялпи харажатлар ҳисоби	16
➤ Молиявий натижалар ҳисоби	17
➤ Пул оқими ва дисконтланган пул оқими	18
➤ Хулоса.....	19
➤ Фойдаланилган адабиётлар	20

Фаол тадбиркорлик бизнес фаолиятини инновацион, яъни замонавий ёндашувлар, илғор технология ва бошқарув усуллари асосида ташкил этадиган иқтисодий йўналишдир.

Фаол тадбиркор деганда, биз рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришга қодир, энг муҳими, янги иш ўринлари яратиб, нафақат ўзини ва оиласини боқадиган, балки бутун жамиятга наф келтирадиган ишбилармон инсонларни тушунамиз. Бундай тадбиркорлар сафини кенгайтириш, жумладан, юқори технологиялар, илм-фаннинг энг сўнгги ютуқларига асосланган техника ва асбоб-ускуналарни мамлакатимизга олиб келиш ва жорий этиш учун уларга муносиб шароитлар яратиш бизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлиши шарт. Керак бўлса, хориждаги етакчи компания ва ташкилотларда тажриба орттириши, ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиши учун уларга ҳар томонлама имконият туғдириб беришимиз лозим.

Бугун биз давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини тубдан янгилашга қаратилган инновацион ривожланиш йўлига ўтмоқдамиз. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки замон шиддат билан ривожланиб бораётган ҳозирги даврда ким ютади? Янги фикр, янги ғояга, инновацияга таянган давлат ютади.

Инновация – бу келажак дегани. Биз буюк келажакимизни барпо этишни бугундан бошлайдиган бўлсак, уни айнан инновацион ғоялар, инновацион ёндашув асосида бошлашимиз керак. Шунинг учун биз Инновацион ривожланиш вазирлигини ташкил этдик ва унинг олдида аниқ вазифаларни қўйдик. Бу вазирлик нафақат иқтисодиёт соҳасида, балки бутун жамият ҳаётида энг муҳим лойиҳаларни амалга оширишда ўзига хос локомотив ролини бажаради, деб ишонамиз.

_____ вилояти, _____ шаҳар, _____
 кўчаси __ -уйда истикомат килувчи Ўзбекистон
 Республикаси _____ фуқароси

(Паспорт серияси: _____
 АА № _____, «__» _____ 201__ йилда
 _____ ИИБ томонидан берилган)

Корхона устав фонди _____ минг сумдан иборат бўлиб,
 таъсисчилар уртасида тенг микдорда тақсимланган.

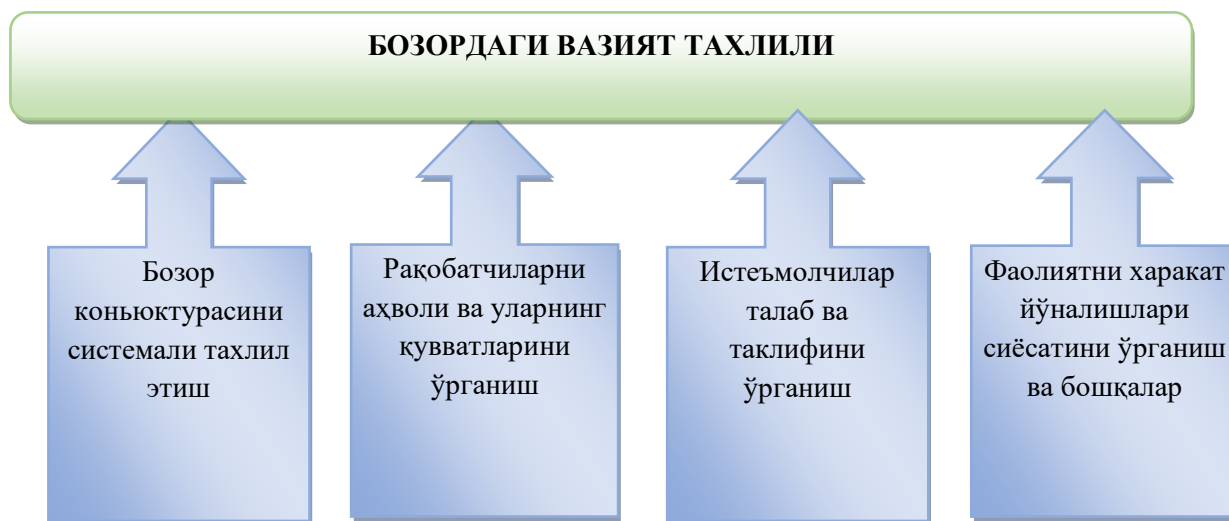
ЛОЙИХАНИНГ АМАЛГА ОШИРИШ ГРАФИГИ

№	Амалга ошириладиган тадбирлар	2019 йил		
		Май	Июнь	Июль
1	Бизнес режа ишлаб чиқиш			
2	Ишлаб чиқариш технологияларини сотиб олиш учун шартнома имзолаш			
3	Амалга ошириладиган қурилиш монтаж ишлари учун смета ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш			
4	Таъмирлаш, монтаж ишларини амалга ошириш			
5	Лойиҳани ишга тушириш ва синовдан ўтказиш			

ФАОЛИЯТНИНГ МАРКЕТИНГ ТАХЛИЛИ

Ҳозирги вақтда ҳар бир соҳа ривожланиши ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш бозор иқтисодини асосий талабидир. Корхона ўз имкониятларидан ва бозор талабларидан келиб чиққан ҳолда фаолиятни ривожлантиришни режалаштирган. Бунинг учун айрим изланишлар ва талабларни ўрганиш орқали амалга оширилиши кўзланган.

Шунинг учун бозор шароитини ўрганишда маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўлган талабни мавжудлигини аниқлашда бир қатор изланишлар олиб боради.

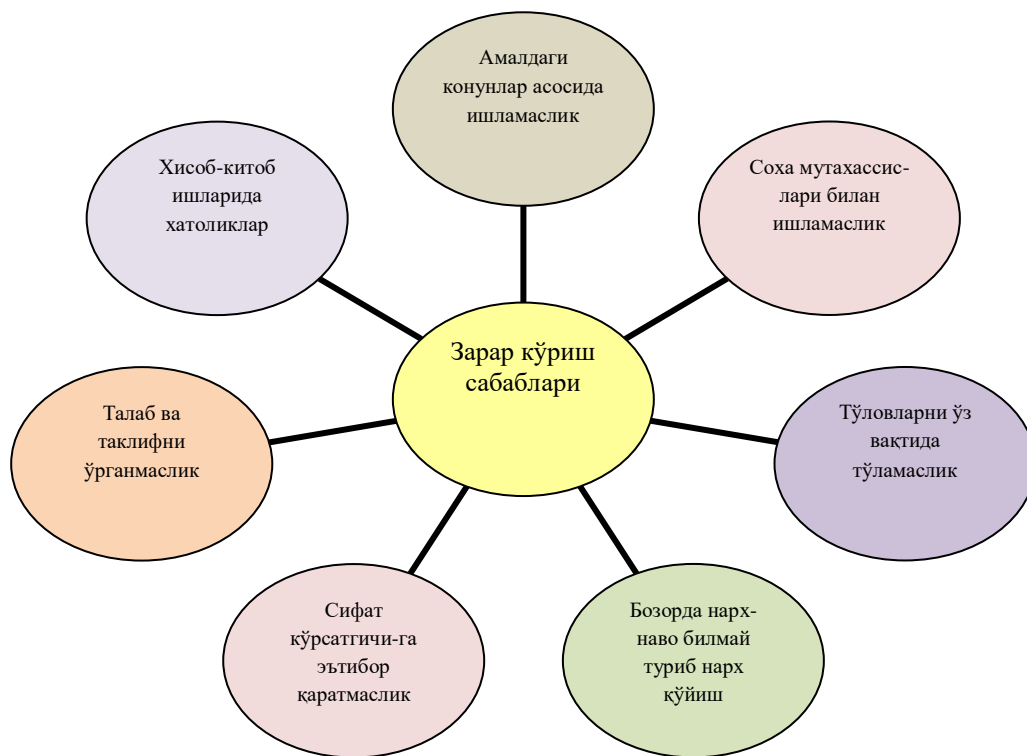
Маблағини ўзлаштириш орқали корхона ишлаб чиқариш фаолиятини ташкил этиш билан қуйидаги талабларни қондириш режалаштирилмоқда:

-Аҳоли эҳтиёжлари учун зарур бўладиган канцелярия товарлари ишлаб чиқариш;

-Реклама асосида аҳоли, ташкилот ва муассасаларга таклиф қилиш ва буюртмачилар талабини тўлақонли қондириш;

-Мижозларни талабини қондиришда имтиёзлар ва уларни рағбатлантиришни режалаштириш.

**ТАДБИРКОР ТОМОНИДАН ОЛИБ БОРИЛАДИГАН
ФАОЛИЯТНИ ЗАРАРЛИ ТАЪСИРИ ТУШУНЧАСИ**

БОЗОР СЕГМЕНТАЦИЯСИ

- 1) _____ шаҳар 2) Қўшни туманлар 3) Қўшни вилоятлар

ХУДУДДАГИ РАҚОБАТЧИЛАР ТАҲЛИЛИ

Рақобатчилар маҳсулоти	сифат	Хусусияти	Самарадорлиги	Қулайлиги	Савдо шартлари
А..... маҳсулоти						
В..... маҳсулоти						

МАРКЕТИНГ МАТРИЦАСИ

№	Мазмуни	Сегмент 1	Сегмент 2	Сегмент 3
1	Мижозлар Тавсифи	шаҳар	Қўшни туманлар	Қўшни вилоятлар
2	Истеъмол хажми	80 %	10 %	10 %
3	Истеъмолчиларнинг географик жойлашуви	шаҳар	Қўшни туманлар	Қўшни вилоятлар
4	Маҳсулотга талабнинг камайтиши, купайиши ёки барқарорлиги	Барқарор	Кўпаяди	Кўпаяди
5	Маҳсулотни харид килиш қобилияти	Юқори	Ўрта	Ўрта
6	Маҳсулотни истеъмолчиларга жалб этиш	Қулай нарх ва сифат	Қулай нарх ва сифат	Қулай нарх ва сифат

SWOT ТАХЛИЛ

<p>S</p> <p>Кучли томони</p> <p>Бизнес учун жуда қулай ҳудудда жойлашган+</p> <p>Маҳсулотга бўлган талабнинг мавжудлиги ++</p> <p>Зарурий технологияларни мавжудлиги+</p>	<p>W</p> <p>Кучсиз томони</p> <p>-Кучли брендга эга эмаслиги++</p>	<p>Кучли томонлар 3 та</p> <p>Кучси томонлар 1 та</p> <p>S>W</p>
		<p>++S 3 та</p> <p>++W 1 та</p>
		<p>++S>++W</p>
<p>O</p> <p>Имкониятлар</p> <p>Тадбиркорлик фаолиятига берилаётган имконият ва имтиёзлар ++</p> <p>Маҳсулот турини кенгайтириш+</p> <p>Хом ашё ресурсларини бозор нархидан арзон олиш имконияти мавжудлиги</p>	<p>T</p> <p>Хавфлар</p> <p>Кучли рақобатчиларнинг пайдо булиши+</p> <p>Тўлов қобилитини нормуайямлиги++</p>	<p>Имкониятлар 3 та</p> <p>Тусиклар 2 та</p> <p>Q>T</p>
		<p>++O 3 та</p> <p>++T 2 та</p>
		<p>++O>++T</p>

МАРКЕТИНГ СТРАТЕГИЯСИ ВА ДАСТУРИ

Ушбу бўлимда корхона томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотиш бўйича харидор ва буюртмачиларни жалб қилишни ташкил этиш масалалари кўриб чиқилади. Ишлаб чиқарилган маҳсулотларни сотилишида маркетингни мувафаққиятли ташкил этиш учун корхона фойдасига салбий таъсир кўрсатмасдан имкон қадар дисконт нархлар ва чегирмалар таклиф этиш (агар тўлов миқдори юқори бўлмаса) режалаштирилган. Ундан ташқари _____ шаҳар ва яқин туманларда турли реклама акциялар ўтказиш ва харидорлар диққатини жалб этиш ҳам кўзда тутилган. Бунинг асосий сабаби бу ишлар корхона фойдаси ҳисобидан амалга оширилади. Ҳамкорлик асосида корхонанинг фойдаланилмаётган қувватларидан тўлиқ фойдаланиш ётади.

Рекламар уюштириш дастурида **5000** **дона** таркатма материаллар ишлаб чиқиш ва тарқатиш ҳам кўзда тутилган бўлиб, булардан ташқари яна 5 000 000 сўм маблағ самарали ва қулай реклама турларига сарфланиши мумкин.

УМУМИНВЕСТИЦИОН ХАРАЖАТЛАР ВА МОЛИЯЛАШ МАНБААЛАРИ

№	Технологиялар номи	Сони	Жами	АҚШ доллари Шу жумладан	
				Ўз маблағ	Кредит ҳисоби
1	Ишлаб чиқариш технология ва ускуналари сотиб олиш		4 000 000	4 000 000	0,0
2	Ишлаб чиқариш биналарини қуриш ва таъмирлаш		1 000 000	1 000 000	0,0
	ЖАМИ		5 000 000	5 000 000	0,0

МАҲСУЛОТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАЖМИ

дона

№	Номи	1- йил	2- йил	Жами
1	Канцелярия товарлари	50 000 000	50 100 000	100 100 000

ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН МАҲСУЛОТ ҚИЙМАТИ

минг сўм

№	Номи	Ўртача нархи (сўм)	1 – йил	2 – йил	Жами
1	Вакумли кадоклаш воситалари ва бочка	900	45 000 000	45 180 000	90 180 000

ХОМ-АШЁ ВА МАТЕРИАЛ САРФ – ХАРАЖАТЛАРИ

Бирлик маҳсулот ишлаб чиқариш харажатлари таркиби

№	Хом ашё ва материаллар номи	Ўртача нархи (сўм)	Хом ашё ва материаллар	
			миқдори кг	Сумма (сўм)
1	Материал харажатлар	250	1,000	250
	Жами			250

ЙИЛЛАР БЎЙИЧА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАР ТАРКИБИ

№	Кўрсаткичлар номи	Шу жумладан йиллар бўйича		Жами харажатлар
		1-йил	2-йил	
1	Материал харажатлар	12 500 000	12 568 838	25 068 838
	ЖАМИ	12 500 000	12 568 838	25 068 838

8. Ишчилар графиги ва иш ҳақи тақсимоти

минг сум

№	Лавозимлар	Ишчи ходимлар сони	Ўртача иш ҳақи	15 фоиз ажратма	Ойлик иш ҳақи фонди	Жами йиллик иш ҳақи фонди
<i>Бошқарув ходимлари</i>						
1	Бошлиқ	1	2 000	300	1 559	18 708
2	Хисобчи	1	1 850	278	1 380	16 560
	Жами	2	3 850	578	2 939	35 268
<i>Асосий ва ёрдамчи ишлаб чиқаришда банд булганлар</i>						
3	Асосий ишлаб чиқаришда ишчилар	45	1 700	255	87 975	1 055 700
4	Ёрдамчи ишлаб чиқаришда	20	1 600	240	36 800	441 600
5	Бошқа ишчилар	10	1 550	232,5	17 825	213 900
	Жами	75	4 850	728	142 600	1 711 200
	Хаммаси	77	8 700	1 305	145 539	1 746 468

Изох: Ишчи ходимларни иш ҳақи ўзгарувчан бўлиб, ушбу маълумотда дастлабки иш ҳақи тўловлари асос қилиб олинган. Келгусида ҳар йили камида 10-15 % га иш ҳақини купайтириб бориш режалаштирилган.

**ИШ ХАКИ ФОНДИНИНГ ЙИЛДАН ЙИЛГА
ЎСИБ БОРИШИ 10-15 %**

МИНГ СУМ

№	Номланиши	1 йил	2 йил	Жами
1	Бошқарув аппарати ходимлари иш хаки	46 200	46 662	92 862
	<i>Бошқарув ходимлари иш хакидан ажратма 15 %</i>	6 930	6 999	13 929
2	Ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимлар	4 365 000	4 408 650	8 773 650
	<i>Ишлаб чиқаришда банд бўлган ходимлар иш хакидан 15 % ажратма</i>	654 750	661 298	1 316 048
3	Жами иш хаки учун амалга оширилган харажатлар	4 411 200	4 455 312	8 866 512
	<i>Иш хакидан жами ажратмалар 15 %</i>	661 680	668 297	1 329 977
	ЖАМИ ИШ ХАКИ ХАРАЖАТЛАРИ	5 072 880	5 123 609	10 196 489

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИ САРФ ХАРАЖАТЛАРИ**Коммунал харажатлар**

минг сўм

№	Харажат тури	Электр энергия сарфи (кВт)		Нархи (сўм)	Кунлик харажат (сўм)	Шу жумладан йиллар бўйича			Жами
		Бир соатда	Бир кунда			1-ойда	1-йил	2-йил	
1	Электр энергияси (кВт)	10	80	270	22	562	6 739	6 874	13 613
2	Табиий газ (м.куб)	0,5	4	320	1	33	399	407	807
3	Ичимлик суви (м.куб)	1	8	1560	12	324	3 894	3 972	7 865
	Жами				35	919	11 032	11 253	22 285

АМОРТИЗАЦИЯ АЖРАТМАЛАРИ**Амортизация ажратмалари хисоби**

минг сум

№	Амортизация объекти	Асосий воситалар киймати	Амортизация став-каси	1 йил	2 йил	Жами
1	Бино ва иншоатлар	8 400 000	2%	168 000	164 640	332 640
2	Ишлаб чиқариш ускуналари	33 600 000	5%	1 680 000	1 596 000	3 276 000
	Жами	42 000 000		1 848 000	1 760 640	3 608 640

ЯЛПИ ХАРАЖАТЛАР ХИСОБИ
Маҳслот ишлаб чиқариш ялпи харажатлари
(таннарх калькуляцияси)

МИНГ СУМ

№	Харажат турлари	1 йил	2 йил	Жами
1	Ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган хом ашё ва материал харажатлар	12 500 000	12 568 838	25 068 838
2	Асосий ишлаб чиқаришдаги ишловчилар иш хаки харажатлари	4 365 000	4 408 650	8 773 650
3	Иш хакидан ижтимоий тулов ажратмалари	654 750	661 298	1 316 048
4	Коммунал харажатлар (электр, газ ва сув)	11 032	11 253	22 285
5	Транспорт харажатлари	375 000	377 065	752 065
6	Амортизация ажратмалари	1 848 000	1 760 640	3 608 640
7	Бошқа харажатлар	592 613	593 632	1 186 246
	Ишлаб чиқарилган маҳсулот таннархи	20 346 396	20 381 375	40 727 771

МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАР ХИСОБ-КИТОБИ

Жадвал № 29. Даромадлар ҳисоби

минг сўм

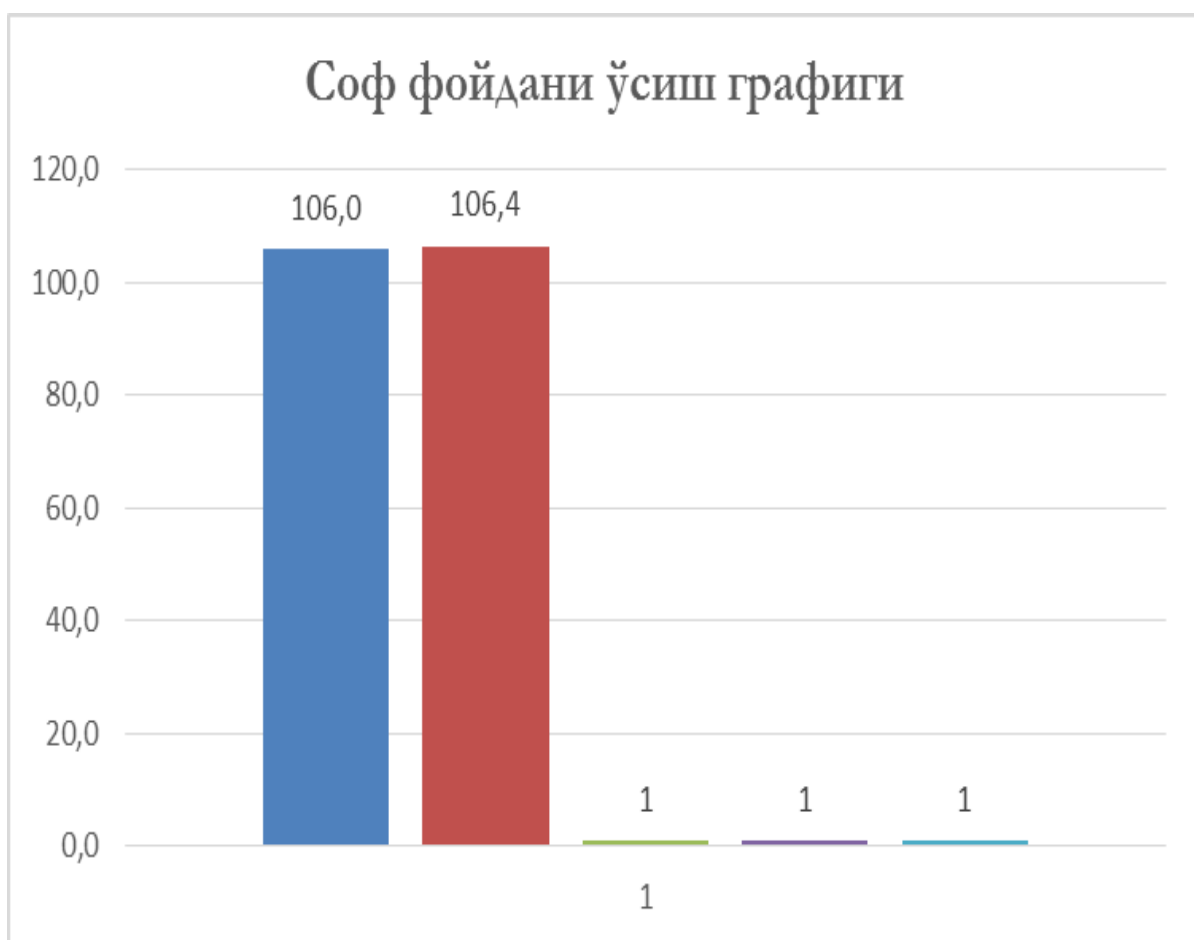
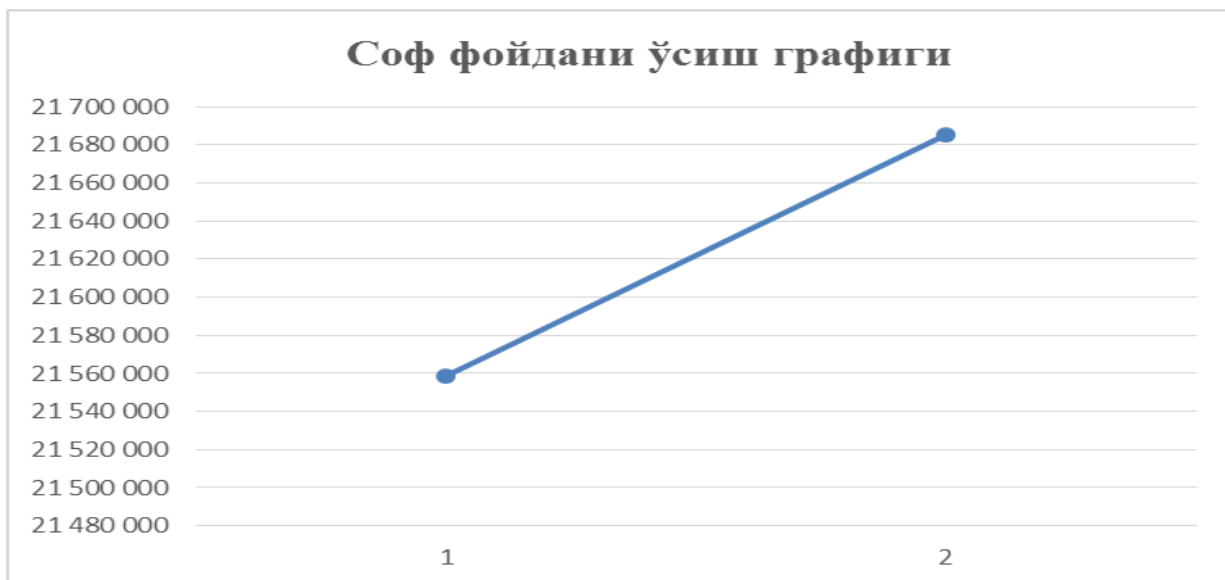
№	Номланиши	1 йил	2 йил	Жами
1	Маҳсулот ишлаб чиқаришдан жами тушум	45 000 000	45 180 000	90 180 000
2	Маҳсулот ишлаб чиқариш таннархи	20 346 396	20 381 375	40 727 771
3	Ялпи даромад	24 653 604	24 798 625	49 452 229
4	Бошқарувда ходимлари иш хаки	46 200	46 662	92 862
5	Бошқарув ходимлари иш хаки ажратма 15%	6 930	6 999	13 929
6	Солиқлар тулангунга қадар олинган фойда	24 600 474	24 744 963	49 345 438
7	Солиқ тўловлари 12%	2 952 057	2 969 396	5 921 453
8	Банк хизмати туловлари (0,2 % тушумдан)	90 000	90 360	180 360
10	Соф фойда	21 558 417	21 685 208	43 243 625
11	Инвестиция маблағларини қайтарилиши	21 000 000	21 000 000	42 000 000
11	Рентабеллик % (7/2)	121,2	121,7	121,4
12	Соф рентабеллик % (10/2)	106,0	106,4	106,2

ПУЛ ОКИМИ ВА ДИСКОНТЛАНГАН ПУЛ ОКИМИ

Жадвал № 30 Пул маблағлари ҳаракати

минг сўм

№	КЎРСАТГИЧЛАР			Жами
		1-йил	2-йил	
I	Хисоб рақами кредит айланмаси	45 000 000	45 180 000	90 180 000
	Хисоб рақами дебет айланмаси			
1	Ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган материал харажатлар	12 500 000	12 568 838	25 068 838
2	Асосий ишлаб чиқаришдаги ишловчилар иш хаки харажатлари	4 365 000	4 408 650	8 773 650
3	Иш хакидан ижтимоий тулов ажратмалари	654 750	661 298	1 316 048
4	Коммунал харажатлар (электр, газ ва сув)	11 032	11 253	22 285
5	Транспорт харажатлари	375 000	377 065	752 065
6	Амортизация ажратмалари	1 848 000	1 760 640	3 608 640
7	Бошка харажатлар	592 613	593 632	1 186 246
8	Бошқарувда ходимлари иш хаки	46 200	46 662	92 862
9	Бошқарув ходимлари иш хаки ажратма 15%	6 930	6 999	13 929
10	Солиқлар тулангунга қадар олинган фойда	24 600 474	24 744 963	49 345 438
11	Солиқ тўловлари 12%	2 952 057	2 969 396	5 921 453
12	Банк хизмати туловлари (0,2 % тушумдан)	90 000	90 360	180 360

ХУЛОСА

Даромадлилик ва самарадорлик таҳлили шуни кўрсатмоқдаги лойиҳа рентабеллик даражаси ялпи ҳисобда 121,4 % ни ташкил қилмоқда. Шу ўринда ялпи харажатларга нисбатан соф рентабеллик ўрта ҳисобда 106,2 % ни ташкил қилмоқда. Бундан ташқари лойиҳанинг реал қопланиш муддати ялпи фойда ҳисобидан 18 ойни ташкил қилади. Реал қопланиш муддатининг лойиҳа давомийлик давридан камлиги лойиҳанинг молиявий–иқтисодий жозибадорлигидан хабар бериб турибди.

Таъкидлаб ўтилганидек юқори фойда нормалари лойиҳанинг барча турдаги инқирозлар ва рискларга чидамли эканлигини кўрсатмоқда. Ундан ташқари лойиҳанинг дастлабки даврида 75 дан ортиқ иш ўринлари яратилиши кўзда тутилган. Лойиҳа даврида олиниши мумкин бўлган **43 243,7 млн. сўм** фойда ҳисобидан жалб қилинган инвестиция маблағларини қайтариш имконияти яратилади.

Барча келтирилган маълумотлар ва ҳисоб–китобларни ўрганиб чиқиб кўча ва яшаш уйлари учун “ақлли” ёритиш чироқлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш учун **5000,0 минг АҚШ доллари** миқдорида инвестиция киритишга қарор қилинди ва бу инвестицияни мақсадли сарфланиши бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади.
